The background of the slide is a historical painting depicting an ancient Roman cityscape. In the foreground, a river flows, with a large, ornate structure, possibly a bridge or a monumental archway, partially visible on the left. The middle ground shows a dense cluster of classical buildings, including temples with columns and large public structures. The sky is filled with soft, hazy clouds, suggesting a bright but slightly overcast day. The overall color palette is dominated by warm, earthy tones like ochre, brown, and blue, with some highlights of white and gold.

**Криза
Римської республіки.
Реформи
братів Гракхів**

Бесіда за запитання

- 1. Який хронологічний період існування римської республіки називають “золотою добою”?**
- 2. Які джерела рабства існували в період Римської республіки?**

Історія Стародавнього Риму

Терміни та поняття

Раб – це людина, яка позбавлена всіх прав і є повною власністю господаря.

Рабовласник – це господарь рабів.

Захоплення полонених
під час війн

Захоплення піратами
людей
та продаж їх у рабство

**Як люди
потрапляли**

**Основні джерела
рабства**

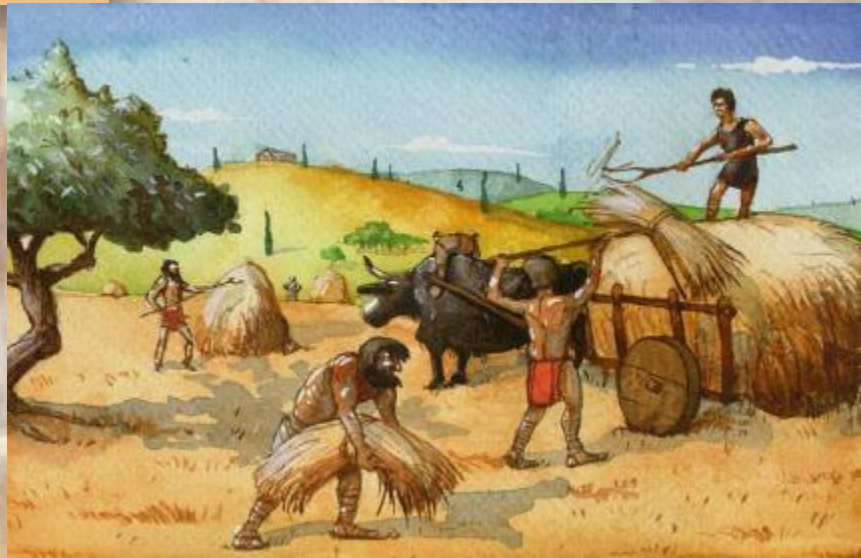
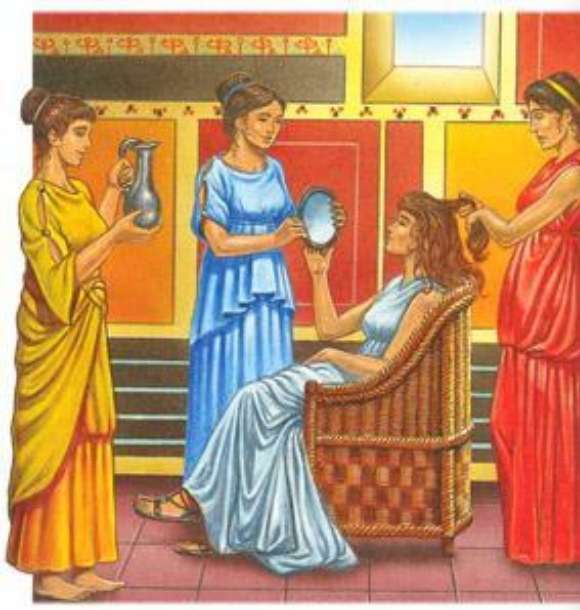

Потрапляння в рабство
населення провінцій за
несплату податків

Діти рабів
ставали рабами

Рабство у стародавньому Римі

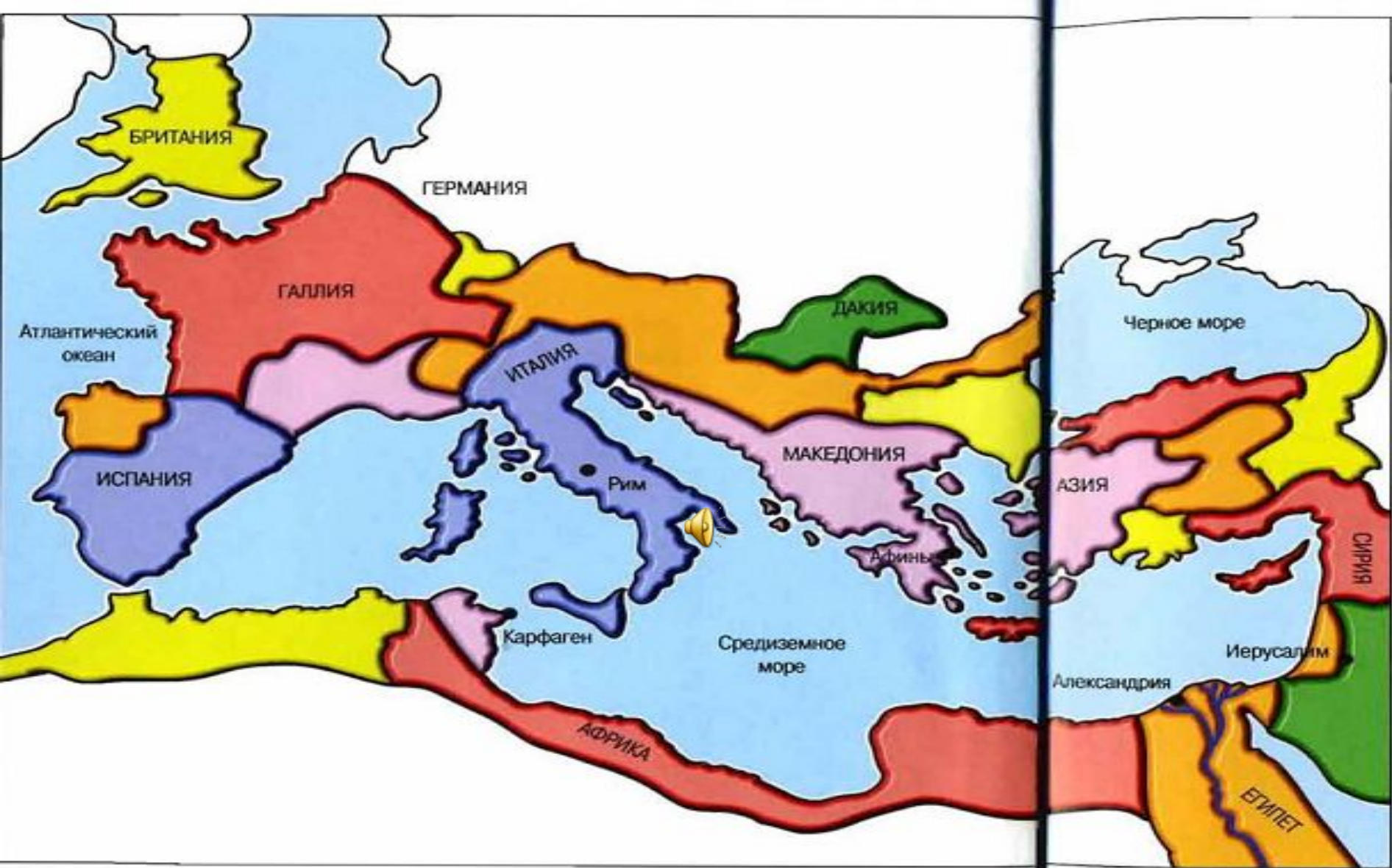

Запитання до класу

***Які землі були завойовані Римом
до II ст. до н.е.?***

Дата війни	Країна, із якою воював Рим	Результати й наслідки
200 – 196рр. до н.е.	Македонське царство	Македонський цар утратив панування над Грецією, відмовився від своїх володінь у Фракії, Малій Азії та островах Егейського моря
192 – 188рр. до н.е.	Сирійське царство	Військо Антіоха III Сирійського було розгромлене. За мирним договором він залишив малу Азію, землі якої передавалися союзникам Риму – Пергамському царству і Родосу
187 – 172рр. до н.е.	Македонське царство	Македонське царство перестало існувати. Над Македонією було встановлено римський протекторат. Зі 148р. до н.е. вона стала римською провінцією
146р. до н.е.	Міста Греції, об'єднані в Ахейський союз	У результаті розгрому Ахейського союзу його міста опинилися у підпорядкуванні римського намісника Македонії. У 27р. до н.е. Грецію було перетворено на римську провінцію Ахайя
137 – 133рр. до н.е.	Нумантійська війна з племенами кельтіберів в Іспанії	Боротьба кельтіберів за незалежність завершилася поразкою. У 133р. до н.е. Іспанія стала римською провінцією
133 – 129рр. до н.е.	Пергамське царство	Пергамське царство було завойовано римлянами, а його землі увійшли до складу нової римської провінції Азія

Территории, завоеванные Римом к

201 г. до н. э.

100 г. до н. э.

44 г. до н. э.

14 г. н. э.

96 г. н. э.

106 г. н. э.

The background of the slide is a painting of a Roman city. In the center, there is a large, domed building, possibly a temple or a public structure. The city is built on a hillside, and there are various buildings and structures visible. In the foreground, there is a river or a body of water, and some figures or structures are visible on the banks. The overall style is classical and detailed.

План вивчення нового матеріалу

1. Причини кризи Римської республіки.
2. Реформи братів Гракхів.
3. Громадянська війна і диктатура Сулли

Причини кризи Римської республіки

Республіканський період (509 – 30рр. до н.е.) був добою становлення Риму як непереможного військово-політичного механізму, наповненою **безперервними війнами:**

спочатку **за підкорення італіків** – корінних мешканців Італії й сусідів **латинів,**

потім з Карфагеном **у серії Пунічних війн** за панування у Середземноморському басейні та створення наддержави після **підкорення Македонії та завоювання Греції**

(й разом початок широких запозичень з різних сфер давньогрецької культури),

нарешті, **боротьба між патриціями та плебеями,** криза республіканських політичних інституцій і згубні для Республіки **громадянські війни.**

Наслідки завойовницьких війн Риму

Зростання кількості рабів та використання їх праці призвели до розорення селян

Пограбування провінцій призвело до збільшення багатств у знаті

Приватизація землі – уся земля була віддана у приватні руки

Збільшення кількості рабів та бідняків призвело до повстань

Ослаблення влади республіки.
Ослаблення римської армії

Реформи братів Гракхів

Освічена частина римського суспільства розуміла, що в інтересах суспільства, боєздатності армії необхідно зробити кроки, які допомогли б поліпшити становище селян. Їх натхненником і главою став **Тиберій Гракх (163 – 133рр. до н.е.)**.

Постать в історії

Тиберій Гракх походив зі знатного плебейського роду. У юності воював під стінами Карфагена. Потім служив в Іспанії, де проявив себе розсудливим політиком у стосунках із місцевими племенами і гарним оратором. Він знав усі тяготи військової служби для селян і вбачав занепад військової могутності Риму в розоренні селян.

Римське суспільство

Навколо реформаторів почали об'єднуватися захисники інтересів народу – *популяри* (від латин. “популус” – народ). Багатії, які не бажали, щоб криза в суспільстві була подолана за їхній рахунок, групувалися навколо *оптиматів*.

Робота з документом

Із промови Тиберія Ґракха

*Навіть дикі звірі мають свої нори і лігвища,
і тільки ті, хто гине за Італію, не мають притулку і
змушені разом зі своїми жінками і дітьми вести
бродячий спосіб життя. Воєначальники обманюють
солдатів, коли говорять їм, що вони віддають своє
життя за батьківщину.*

*Вони воюють і гинуть заради розкоші і достатків
інших. Цих воїнів називають “володарями всього
світу”, а тим часом у них немає ні клаттика власної
землі.*

Запитання до документа

**Які аргументи для здійснення реформ наводить
Тиберій Гракх?**

Реформи братів Гракхів

Тиберій Гракх

народний трибун у 133р. до н.е.

- Обмеження земельного наділу – 250га на сім'ю
- Зайві землі викуплялися державою та передавалися біднякам
- Заборона на продаж землі
- Розподілити захоплені скарби пергамського царя Аттала серед плебса, щоб забезпечити тих, хто отримає землю, засобами для придбання сільськогосподарського реманенту

Гай Гракх

народний трибун у 123 – 122рр. до н.е.

- Прийнято закон про будівництво доріг в Італії давав можливість заробити міській бідноті й сприяв розвитку торговельних зв'язків
- Прийнято закон про продаж хліба за низькими цінами
- Переселення бідноти в колонії із земельним наділом за межами Італії
- Зрівняти всіх італійців у правах із римлянами
- Забезпечувати воїнів одягом за кошти держави й призивати на військову службу із 17 років
- Надання вершникам права обіймати посади суддів (раніше на це мали право лише сенатори)

Поразка реформ Гракхів розхитала ла зростання майнової нерівності,

законність у Римській республіці, прискоро- загострила суперечки в суспільстві

Реформи братів Гракхів

Прочитайте п.2 §47.

Дайте відповіді на запитання:

1. Чому назріла необхідність змін у земельній реформі?
2. Які реформи запропонував Тиберій Гракх? Хто був його супротивником?
3. Які закони провів Гай Гракх, коли став народним трибуном?
4. Чим закінчилися перетворення Гая Гракха?

Суспільно – політична боротьба в Римі.

Підсумки:

- Загострення відносин між рабами і рабовласниками, між багатими і бідними римлянами;
- Необхідність перетворень для зміцнення держави;
- Спроба забезпечити римську бідноту землею, дешевим хлібом та роботою;
- Римська знать пішла на відкрите порушення законів і знищила народних трибунів братів Гракхів;
- Поразка реформ братів Гракхів розхитала римську законність, прискорила зростання нерівності й загострила суперечності в суспільстві.

Римське суспільство в II – I ст. до н.е.

Прочитайте п.3 § 47.

Дайте відповіді на запитання:

1. Що дали завойовницькі війни багатим римлянам?
2. Як війни відобразилися на житті простих римлян?
3. Які зміни відбулися в римському суспільстві в II – I ст. до н.е.?
4. Що таке плебс?
5. Чому аристократи загравали з плебсом?

Бесіда за запитаннями

1. Які реформи намагалися здійснити брати Гракхи?
2. Які зміни відбулися в римській армії після реформ Гая Марія?
3. Коли була встановлена диктатура сулли? Чому Суллу називають диктатором?
4. Чому сенатори виступали проти законів Гракхів, якщо вони сприяли відновленню боєздатності римської армії?
5. Чи могли реформи братів Гракхів подолати кризу Римської республіки?

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ

A painting of ancient Rome, showing a large crowd of people in the foreground, some on horseback, and a cityscape with many buildings and a large dome in the background. The sky is blue with some clouds.

Сьогодні на уроці я

- дізнався (-лася)...**
- з'ясував (-ла)...**
- зрозумів(-ла)...**

A painting of a cityscape, likely Rome, featuring a large dome in the background and a bridge over a river in the foreground. The scene is rendered in a soft, painterly style with warm tones. The text "Дякую за увагу" is overlaid in the center.

Дякую за увагу